

Andorrans evacuats pel Consolat francès de Barcelona durant la Guerra Civil Espanyola (1936-1938)

Arnau González i Vilalta*

Català

Andorrans evacuats pel Consolat francès de Barcelona

Aquest breu article respon a la voluntat d'aportació documental referent als andorrans que foren evacuats durant la Guerra Civil Espanyola pel Consolat francès de Barcelona (1936-1938). Així, esdevé un primer material per incentivar noves investigacions.

Castellano

Andorranos evacuados por el Consulado francés de Barcelona

Este breve artículo responde a la voluntad de aportación documental referente a los andorranos que fueron evacuados durante la Guerra Civil Española por el Consulado francés de Barcelona (1936-1938). Así, se trata de un primer material para incentivar nuevas investigaciones.

Français

Les andorrans évacués par le Consulat français de Barcelone

Ce bref article est un apport volontaire de documents à propos des andorranos qui ont été évacués pendant la Guerre Civile Espagnole par le Consulat français de Barcelone (1936-1938). Ces nouveaux documents devraient motiver de nouvelles recherches.

---

* Arnau González i Vilalta, historiador i professor del departament d'Història moderna i contemporània de la Universitat Autònoma de Barcelona
arnaugvilalta@gmail.com

Una breu aportació documental

La següent llista permet conèixer els noms i les dates d'evacuació dels ciutadans andorrans residents a Barcelona i que sortiren de la capital catalana en guerra a partir del juliol de 1936 a través del consolat francès a la ciutat. Es tracta d'una simple aportació documental que pretén estimular d'altres investigadors interessats en la història contemporània d'Andorra, perquè intentin resseguir l'itinerari d'aquestes famílies i individus des de les Valls fins a Barcelona.¹ Per altra banda, el fet que siguin les autoritats diplomàtiques franceses destacades a Barcelona les que hagin d'exercir aquesta tasca, ens explica que la manca d'una representació oficial d'Andorra fora de les seves fronteres derivava en França la protecció dels andorrans.

Tanmateix, s'ha de tenir en compte que la legació consular francesa destacada a Barcelona seria, juntament amb la italiana, la que més ciutadans estrangers residents al conjunt de Catalunya evacuaria.² Tanmateix, l'estreta i especial relació politicohistòrica entre Andorra i França seria un element determinant per a la decisió dels andorrans residents a Barcelona. D'aquesta manera, la xifra de seixanta-nou andorrans, uns quants més si hi afegim els fills no comptabilitzats amb exactitud, resulta d'una certa importància si tenim en compte la minsa població a les Valls en aquells moments. Però que resulta del tot normal quan parlem d'una de les ciutats amb més presència de ciutadans andorrans, com ho era Barcelona, que, juntament amb d'altres com la francesa Beziers, concentraven destacades i nombroses (dins les possibilitats demogràfiques) colònies d'andorrans.

Llista de noms d'andorrans evacuats

Extrets del llibre *Embarquement Tome 1er, 1936* del consolat de França a Barcelona (Archives Diplomatiques, Nantes, Fonds Consulat du Barcelone, Série B et C, n. 92 Guerra d'Espanya, Répertoire des embarquements).

1. En l'obra de Soriano, A. *Andorra durant la Guerra Civil Espanyola*. Andorra la Vella: Consell General. 2006 no es fa cap esment en aquesta direcció. Tampoc en la de Badia i Batalla, F. *El copríncep Mons. Justí Guitart i el seu temps (1920-1945)*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2008.

2. El conjunt dels noms dels ciutadans de diverses nacionalitats evacuats gràcies al consolat francès es poden consultar al llibre publicat per la mateixa legació, *Una de las obras de socorro del Consulado General de Francia en Barcelona, durante los trágicos acontecimientos sufridos en España 1936-1939*, Barcelona, 1940. En conjunt, durant la Guerra Civil espanyola les autoritats consulars gal·les van evacuar un total de 6.789 persones, entre les quals 1.963 religiosos. D'altra banda, cal tenir en compte que en les llistes de nacionalitats d'evacuats dels informes consulars italians no hi consta cap andorrà. Pel que fa a l'estudi de les tasques d'evacuació realitzades pel conjunt del cos consular destacat a Barcelona només podem acudir, al marge del llibre editat pel consolat de França, al llibre de Doll-Petit, R. *Els "Catalans de Gènova": història de l'exode i l'adhesió d'una classe dirigent en temps de guerra*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2003 i a González i Vilalta, A. *Cataluña bajo vigilancia. El Consulado italiano y el Fascio Luigi Aversi de Barcelona (1930-1943)*. València: Publicacions de la Universitat de València, en premsa.

3. Cal tenir present que els noms dels evacuats estan castellanitzats i, en alguns casos, en el seu homònim francès. Els reproduïm tal com apareixen al llibre.

4. Entre parèntesi, el nombre de la pàgina del llibre de registre d'embarcaments del consolat.

NOM ³	DATA	VAIXELL ⁴
1- Arajol, Dolores	31-7-1936	Duquesne (p. 3)
2- Aristot, Therese	4-8-1936	Duquesne (p. 3)
3- Arajol Duró, Dolores	2-9-1936	Corte II (p. 5)
4- Baró, Mme. Voc. Neé Moler	31-7-1936	Duquesne
5- Benazet, Pablo	11-8-1936	La Palme (p. 22)
6- Benazet, Manuel	17-8-1936	Corte II (p. 23)
7- Benazet, Rosa	28-8-1936	Anfa (p. 24)
8- Benazet, Carmen	28-8-1936	Anfa
9- Benazet, Pablo	28-8-1936	Anfa
10- Benazet, Antonio	28-8-1936	Anfa
11- Benazet, Pablo	28-8-1936	Anfa
12- Benazet, Mme.	28-8-1936	Anfa
13- Benazet, M. Montserrat	28-8-1936	Anfa
14- Benazet, Margarita	28-8-1936	Anfa
15- Benazet, Jean	28-8-1936	Anfa
16- Bulard, Maurice	28-8-1936	Anfa
17- Berenguer, Enriqueta	28-8-1936	Anfa
18- Benazet, Manuela	2-9-1936	Corte II (p. 25)
19- Benazet, Ramon	2-9-1936	Corte II
20- Benazet, Joseph	2-9-1936	Corte II
21- Benazet, Manuel	2-9-1936	Corte II
22- Mas, Pedro	1-8-1936	Duquesne (p. 157)
23- Fils	1-8-1936	Duquesne
24- Mas, Vicente	1-8-1936	Duquesne
25- Mas, Manuel	1-8-1936	Duquesne
26- Mas, Montserrat	1-8-1936	Duquesne
27- Mas, José	2-8-1936	Duquesne
28- Mulle.	2-8-1936	Duquesne
29- Mas, Pedro	2-8-1936	Duquesne
30- Mas, Manuel	1-8-1936	Duquesne
31- Mas, Montserrat	1-8-1936	Duquesne
32- Martissella, Alberto	4-8-1936	Duquesne (p. 157)
33- Moutana, Gabriel	19-8-1936	Bt. Teste (p. 158)
34- Marfany, Juan	22-8-1936	Anfa (p. 158)
35- Mora, Soledad	29-9-1936	Anfa (p. 160)
36- Mora, Juan	29-9-1936	Anfa
37- Mora un enfant 16 ans	29-9-1936	Anfa
38- Mora, Buenaventura	29-9-1936	Anfa
39- Mallol y Cirera, R.	13-10-1936	Anfa (p. 161)
40- Meortes, Pedro	16-9-1936	Anfa (p. 162)
41- Naudy de Marfany	4-8-1936	Duquesne (p. 165)
42- Picart, Jean	1-8-1936	Duquesne
43- Rossell, Pedro	11-8-1936	La Palme (p. 207)
44- Sanesteban, Francisca	1-8-1936	Duquesne (p. 228)
45- Solsona, Manuel	7-8-1936	Duquesne (p. 228)

46- Solsona, Francisco	7-8-1936	<i>Duquesne</i>
47- Solsona, Francisca	7-8-1936	<i>Duquesne</i>
48- Solsona, Eduardo	7-8-1936	<i>Duquesne</i>
49- Solsona, José	7-8-1936	<i>Duquesne</i>
50- Torres, Dolores	4-8-1936	<i>Duquesne</i>
51- Mallol, Esperanza	3-12-1936	<i>Smerethie III</i> (p. 254)
52- Mallol, Antonio	3-12-1936	<i>Smerethie II</i>
53- Mallol, Encarnación (fille)	3-12-1936	<i>Smerethie II</i>
54- Mallol, Nuria	3-12-1936	<i>Smerethie II</i>
55- Mallol, Encarnación	3-12-1936	<i>Smerethie II</i>
56- Mallol, Dolores	3-12-1936	<i>Smerethie II</i>

Extrets del llibre Embarquement Tome 2on, 1937 del consolat de França a Barcelona (Archives Diplomatiques, Nantes, Fonds Consulat du Barcelone, Série B et C, n. 93 Guerra d'Espagne, Répertoire des embarquements). Llibre sense numeració de pàgines.

57- Altimir, Joseph	10-12-1936	<i>Smerethie II</i>
58- Altimir, Alexandre	28-1-1937	
59- Casany, Jose	12-8-1937	M
60- Mas, Luis	15-12-1936	<i>Smerethie II</i>
61- Marfany, Francisco	28-3-1937	<i>Smerethie</i>
62- Marfany, Pierre	28-3-1937	<i>Smerethie</i>
63- Marti, Joseph	29-11-1937	<i>Smerethie II</i>
64- Marti, Leonor	29-4-1937	<i>Smerethie III</i> inf. (5 ans)
65- Riberaygue, Joseph	22-12-1936	<i>Smerethie II</i>
66- Serch, Bonaventura	12-8-1937	
67- Serch, Dolores	12-8-1937	
68- Sautine, Emmanuel	3-2-1938	
69- Torres, Filomena	13-1-1937	

Evacuats 1936: 59

Evacuats 1937: 9

Evacuats 1938: 1